VÂNĂTOAREA ŞI DREPTUL DE VÂNĂTOARE ÎN BUCOVINA (1786–1900) (II)

OVIDIU BÂTĂ

Pentru a păstra unitatea lucrării şi a îmbrăţişa întreaga problemă a dreptului de vânătoare în Bucovina, redăm documentele principale – patente împărăteşti, legi, ordine ministeriale – citate în prima parte a studiului („Analele Bucovinei", anul XVII, 1 (34), 2010, p. 45–60).

Acestea se referă la reglementarea exercitării dreptului de vânătoare (*Patentul împărătesc*, din 7 martie 1849), arendarea dreptului de vânătoare (*Ordinaţiunea Ministerului de Interne*, din 15 decembrie 1852), organele pentru paza vânatului (*Ordinaţiunea Ministerelor de Interne şi de Justiţie*, din 2 ianuarie 1854; *Ordinaţiunea Ministerelor de Interne şi de Justiţie*, din 1 iulie 1857), purtarea armelor de vânătoare (*Prea Înaltul Patent* din 24 octombrie 1852), timpul de ocrotire a vânatului (*Legea* din 10 decembrie 1874; *Legea* din 2 mai 1886; *Legea* din 1 iunie 1886; *Legea* din 6 februarie 1891).

Aceste reglementări au fost promulgate prin publicare în „Foaia legilor imperiale" (F. l. i.) – legile votate de Senatul imperial – şi în „Foaia legilor şi ordinaţiunilor provinciale" (F. l. şi ord. prov.) – legile votate de Dieta ţării.

Sursa din care am preluat aceste dispoziţii legale o constituie *Manualul Administraţiunii comunale pentru Ducatul Bucovinei*, Cernăuţi, Editura Comitetului provincial bucovinean, 1902, 1 468 p. *Manualul...*, întocmit de secretarul ţării, dr. Eugen Simiginowicz, la ordinul Comitetului provincial bucovinean, s-a constituit, la vremea respectivă, ca o colecţie de legi „pentru uzul membrilor reprezentanţelor comunale şi al secretarilor comunali". Aceştia urmau „să-şi însuşească, după putinţă, cuprinsul acestui manual atât în interesul lor cât şi al comunei".

În pregătirea pentru tipar a textului, am respectat normele ortografice şi de punctuaţie adoptate de Academia Română, străduindu-ne să păstrăm forma originală a textului. Explicarea ştiinţifică a termenilor vechi se face de către noi, cu trimitere la lucrările lexicografice actuale de referinţă.

Analele Bucovinei, **XVII**, *2* (35), p. – , Bucureşti, 2010

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Patentul împărătesc din 7 Martie 1849

§ 1.

Dreptul de vânat pe pământ străin s-a desfiinţat.

§ 2.

O desdăunare[1] pentru vânătoarea desfiinţată va începea în favorul celor îndreptăţiţi până acum numai în cazurile când ea se va baza conform probelor pe un contract oneros, încheiat cu proprietarul pământului însărcinat cu aceasta.

Modalităţile răscumpărării în aceste cazuri se vor statori[2] prin comisiunile instituite spre executarea *Legii* din 7 septembrie 1848.

§ 3.

Clăcile de vânat şi alte prestări pentru scopurile vânătoarei s-au desfiinţat fără despăgubire.

§ 4.

Vânătoarea în parcuri închise de animale va rămâne neatinsă precum a existat până acum, fie că pământurile situate în districtul închis de vânat sunt proprietatea posesorului vânătoarei sau al persoanelor de al treilea.

§ 5.

Fiecărui posesor al unui complex unitar de pământuri în întindere de minimum 200 de jugere[3] se admite vânătoarea pe acest al lui complex de pământuri.

§ 6.

Pe toate celelalte locuri care nu s-au exceptat în §§ 4 şi 5 şi sunt situate pe hotarele unei comune, se transmite din momentul vigoarei acestui *Patent* vânătoarea respectivei comune.

§ 7.

Comuna este obligată sau de a da în arendă vânătoarea transmisă ei sau de a o exercita prin experţi (vânători) anume instruiţi pentru aceasta.

---

[1] *Desdăunare, desdăunări*, s. f. Acţiunea de *a desdăuna* şi rezultatul ei; despăgubire, cf. *Dicţionarul explicativ al limbii române* (DEX), Ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996, p. 286.

[2] *Statori, statoresc*, vb. (înv. şi reg), a înfiinţa, a stabili, cf. *Noul dicţionar universal al limbii române*, Bucureşti–Chişinău, Editura Litera Internaţional, 2006, p. 1 384.

[3] *Iugăr, iugăre*, s. n. Veche unitate de măsură pentru suprafeţe agrare, folosită în Transilvania, egală cu 0,5775 de hectare. [Var: *jugăr*, s. n.], cf. DEX, p. 510.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

§ 8.

Venitul curat anual al vânătoarei transmise comunei se va distribui, la finea fiecărui an administrativ sau de arendă, între toţi proprietarii de pământuri pe ale căror proprietăţi situate pe hotarele comunei s-a exercitat vânătoarea de comună, conform întinderii proprietăţilor.

§ 9.

Fiecare comună va fi responsabilă sub pedeapsă de la zece până la două sute de florini pentru aceea că nu se va face altă uzare de vânătoare transmisă ei decât ceea statorită în § 7.

§ 10.

Abuzul de vânat şi braconeriile, fie că s-au comis ele de membrii comunei sau de străini, se vor pedepsi conform existentului *Cod penal*.

§ 11.

Proprietarii vor avea dreptul de despăgubire pentru daunele pricinuite de sălbătăcime şi prin vânători şi dreptul de reclamare conform existentelor norme contra persoanelor fizice sau morale chemate conform prezentului *Patent* la exercitarea vânătoarei.

§ 12.

Normele existente privitoare la poliţia vânătoarei, nefiindu-le opus prezentul *Patent*, vor rămâne în vigoare şi oficele se obligă riguros de a le exercita riguros.

§ 13.

Convenţiunile despre arendarea vânătoarei, care nu se unesc cu dispoziţiunile prezentului *Patent*, vor ieşi din vigoare în momentul amintit în § 14.

Eventualele pretenţii de îndemnizare din atari convenţiuni se vor reclama pe cale civilă.

Arendarea dreptului de vânat

Ordinaţiunea Ministerului de Interne, din 15 Decembrie 1852
„Foaia legilor imperiale” Nr. 257

Conform poruncii primite de [la] Maiestatea Sa apostolică c. r. prin a tot *Înalta rezoluţiune* din 23 septembrie a. c., până la publicarea unei noi legi despre definitiva regulare a vânătoriei[4], să se puie pe cale administrativă în lucrare toate măsurile care vor fi apte pentru îndepărtarea inconvenientelor cari vor proveni în

[4] *Vânătorie, vânătorii* f. (rar) ocupaţia, îndeletnicirea de vânător; (înv.) vânătoare. [*Vânător* + *-ie*], cf. *Noul dicţionar...*, p. 1 629.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

cuprinsul pentru care este în vigoare *Prea Înaltul patent de vânătorie* din 7 Martie 1849 şi mai ales în privinţa vânătoriei încuviinţate comunelor, se ordonă următoarele:

§ 1.

De acum înainte nu este permis a se folosi de dreptul vânătoriei în alt mod decât prin arendarea scoasă de la autoritatea politică districtuală pe acele locuri care, după § 6 al *Prea Înaltului patent de vânătoare* s-au asemnat comunelor spre vânătorie sau care sunt locuri proprii, cu excepţia § 10 al acestei ordinaţiuni.

§ 2.

Arendarea are să se facă de regulă prin licitaţie în locul de oficiu al autorităţii politice districtuale.

Anunţul licitaţiei are să se publice, după posibilitate, cu trei luni înainte de expirarea timpului arendării premergătoare prin afiş public la numita autoritate, după împrejurări într-un mod şi mai lăţit.

§ 3.

Ca arendator al vânătoriei să se primească numai acela în contra căruia nu este nicio îndoială în privinţa acestei însuşii.

Comuna ca atare nu-şi poate arenda vânătoria şi toate contractele de arendare care ţintesc încunjurarea acestui prescris sunt fără valoare.

§ 4.

Contractul de arendare e supus întăririi autorităţii politice districtuale.

§ 5.

Dacă nu se poate scoposi arendarea unei atare vânătorii, atunci autoritatea politică va avea să ordone dispoziţiunile corespunzătoare prin comune, însă cu excluderea dreptului pentru acestea de a vâna.

§ 6.

Timpul arendării să nu fie de regulă mai scurt decât cinci ani, şi numai din motive considerabile se poate determina mai pe scurt, totuşi niciodată sub trei ani.

§ 7.

Arendătorul vânătoriei are totdeauna să depună în bani plata arendării pe doi ani înainte, din care jumătate va fi ca vadiu (cauţiune), cealaltă jumătate însă ca plată a arendării pe primul an.

§ 8.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Plata arendării pe întregul an trebuie totdeauna să se plătească patru săptămâni înainte de începerea anului arendării, de altcum vânătoria se va licita pe cheltuiala şi primejdia arendaşului.

§ 9.

Banii de vadiu (cauțiune) şi de arendare au să se depună la perceptorie. Patru săptămâni după expirarea timpului arendării se va înapoia la ordinul autorității politice arendătorului banii de vadiu (cauțiune), dacă nu este din ea de plătit despăgubiri sau pedepse.

§ 10.

Excepțional şi dacă arendarea însuşi corespunde condițiunilor cuprinse în această ordinațiune, poate autoritatea politică districtuală, după ascultarea respectivei comune, prelungi contractul arendării deja existent şi fără de a face licitațiune publică, conform prescriptului acestei ordinațiuni.

§ 11.

În privința împărțirii venitului curat anual de vânătorie are să se procedeze după deciziunea § 8 al *Prea Înaltului patent* din 7 martie 1849.

§ 12.

Parțiala sau totala cedare a arendatei vânătorii în subarendare altuia către desdăunare în bani sau către primirea unei părți din venitul vânătoriei nu poate să afle loc fără conțelegerea autorității politice, altcum va fi contractul nevalabil şi partidele pică sub pedeapsă.

Tot aşa şi schimbarea unor părți din teritoriile învecinate de vânat atârnă de încuviințarea autorității politice.

§ 13.

Arendaşii precum şi moşieşii însemnați în § 5 al *Prea Înaltului patent* din 7 martie 1849, trebuie, pe răspunderea proprie, să pună vânători învățați pentru privegherea vânătoriei sau măcar alte persoane ce se pricep în acel lucru şi recunoscute de autoritatea politică districtuală pentru aceasta; ei trebuie să le facă pe nume cunoscute numitei autorități.

§ 14.

Cu încuviințarea autorității politice se poate stăpânitorul de vânătorie (moşieşul sau arendaşul de vânătorie) pune însuşi ca priveghitor expert în afacere.

§ 15.

Pentru această legitimare (§§ 13 şi 14) se încuviințează posesorului prezent de vânătorie un termen de trei luni de la ziua publicării acestei ordinațiuni.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Dacă nu urmează legitimarea, atunci însuşi îndreptăţiţii posesori de vânătorie vor fi nevoiţi la aceasta prin mijloace potrivite de executare, iară în contra arendaşilor de vânătorie se va păşi cu dizolvarea arendării şi cu o arendare nouă pe primejdia şi cheltuiala lor.

§ 16.

Protestări din dreptul privat nu află loc în contra executării hotărârilor cuprinse în această ordinaţiune.

§ 17.

Pentru întreprinderea de vânătorie în numele său sau străin nu este nimenea îndreptăţit care nu a dobândit, conform *Prea Înaltului patent* din 24 octombrie 1852 (§§ 14 şi 19), încuviinţarea pentru purtarea armelor de vânat.

§ 18.

Călcarea sau încunjurarea acestor prescripte se va pedepsi de către autoritatea politică cu o amendă de la 25 la 200 florini, care va pica institutului de sărmani al locului unde s-a întâmplat călcarea.

Dacă amenda cea hotărâtă ca atare cu privire al împrejurările celui pedepsit nu se poate scoate, atunci ea trebuie transformată în pedeapsă de arest, pentru fiecare 5 florini câte o zi.

Organele pentru paza vânatului

Ordinaţiunea Ministerelor de Interne şi de Justiţie,
din 2 ianuarie 1854
„Foaia legilor imperiale” Nr. 4

Spre mai spornica ocrotire a vânătoarei contra atacurilor ilegale, îndeosebi contra braconierilor şi a furilor de sălbătăcimi, se ordonă pe baza autorizării conferite de Maiestatea Sa Apostolică i. r. prin *Prea Înalta rezoluţiune* din 15 decembrie 1853:

§ 1.

Personalul pentru serviciul de pază al vânătoarei, care conform § 13 al *Ordinaţiunii ministerului* din 15 decembrie 1852, F. l. i. Nr. 257, s-a instituit şi pentru paza vânătoarei şi care se va nomina[5] oficiului politic se va jura de acest oficiu la cererea institutului pentru oficiul de vânat în tot districtul de vânat încredinţat lui şi anume:

[5] *Nomina*, vb. I, tranz. A desemna. De origine latină, probabil prin filieră franceză.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

a) ulterior numai pentru serviciul de vânat, dacă acesta s-a jurat deja conform existentelor legi pentru serviciul pazei pădurilor;

b) pentru serviciul păzirii pădurii şi a vânatului, dacă acesta încă nu s-a jurat pentru serviciul silvicultor.

Jurarea va urma, în cazul *a* conform anexatului formular al formulei de jurământ, în cazul *b* conform formulei de jurământ publicate ca anexă a *Legii silvice*, în care caz se va intercala după cuvintele ,,proprietatea silvică încredinţată" şi ,,vânătoarea".

§ 2.

Nefiind posibil din cauza situaţiunii locale a revirului[6] de vânat de a întrebuinţa personalul pentru paza vânătoarei, instituit conform § 13 al *Ordinaţiunii Ministerului de Interne* din 15 decembrie 1852, F. l. i. Nr. 257, şi nominat oficiului politic şi pentru serviciul silvicultor, se admite jurarea acestuia numai pentru vânătoare, dacă sunt ei vânători instruiţi, aflători în exclusivul serviciu al proprietarului vânătoriei (proprietarului sau al arendaşului). Jurarea se va săvârşi în acest caz de oficiul politic competent conform § 1 şi conform anexatului formular al formulei de jurământ.

§ 3.

Personalul jurat pentru serviciul silvicultor şi cel de vânat singur (§ 2) se va considera şi în serviciul de vânat ca gardă publică, se va bucura şi în acest serviciu de toate drepturile rezervate prin legi, cari compet[7] persoanelor oficiale şi gardelor civile indicate în § 68 al *Codicelui penal* şi este îndreptăţit de a purta chiar şi în serviciul de vânat armele obişnuite, de care se va putea face întrebuinţare numai în caz de legitimă apărare.

§ 4.

Ca să cunoască personalul jurat pentru serviciul de vânat şi ca să se poată respecta ca gardă publică, el va purta în serviciul de vânat haina oficială prescrisă pe baza § 54 al *Legii silvicultoare* sau chipiul sau distincţiunea de braţ, ce s-a adus la publică cunoştinţă a districtului ca semn distinctiv.

Fiecare este constrâns de a urma provocările oficiale ale acestuia; însă acesta va omite orice procedere ilegală sub grea răspundere.

[6] *Revir*, cu sensul de teren de vânătoare, din germanul *Revier,* cf. *Dicţionar german-român,* Ediţia a III-a, revizuită şi îmbogăţită, Academia Română, Institutul de Lingvistică ,,Iorgu Iordan şi Al. Rosetti", Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2007, p. 1 009.

[7] *Compet, competă*, adj. În Bucovina istorică, termen corupt, folosit cu sensul ,,care are atribuţia, căderea, autoritatea legală să facă ceva; îndreptăţit". Provine din francezul *compétent.*

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Formula de jurământ:

Jur de a păzi şi ocroti vânătoarea încredinţată pazei mele cu cea mai mare grijă şi credinţă, de a denunţa, fără considerare personală, pe toţi aceia care vor căuta să o dăuneze în vreun mod sau au dăunat-o efectiv, fiind trebuinţă de a sechestra în mod legal sau de a aresta, de a nu pârî sau bănui pe un nevinovat pe fals, de a împiedica, după putinţă, orice daună şi de a denunţa şi taxa dăunărilor pricinuite după optima mea ştiinţă şi cunoştinţă şi de a reclama îndemnisarea acestora pe cale legală, de a nu mă sustrage niciodată obligaţiunilor impuse mie fără ştirea şi consimţirea prepoşiţilor mei sau fără a fi inevitabil împiedicat, de a da socoteală oricând asupra averii încredinţate mie, aşa să-mi ajute Dumnezeu!

Ordinaţiunea Ministerelor de Interne şi de Justiţie, din 1 iulie 1857
„Foaia legilor imperiale" Nr. 124

Fiindcă e foarte de lipsă pentru interesul comun, ca să se conceadă[8] numai persoanelor demne de încredere drepturile esenţiale care după §§ 53 şi 54 din *Legea de pădurit (silvicultură)* din 3 decembrie 1852 sunt împreunate cu depunerea jurământului pentru serviciul de apărare a pădurilor, precum şi drepturile care după §§ 3 şi 5 din *Ordinaţiunea Ministerelor de Interne şi de Justiţie* din 2 ianuarie 1854, F. l. i. Nr. 4, sunt împreunate cu depunerea jurământului pentru serviciul de apărarea vânătoriei, se ordonă deci următoarele, pe baza împuternicirii date de către M. S. i. r. Apostolică prin *Prescriptul împărătesc* din 14 iunie 1857.

Recerinţele generale pentru depunerea jurământului

§ 1.

La depunerea jurământului pentru împlinirea datorinţelor[9] legale cu serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoriei, se vor admite de către dregătoriile politice numai persoanele care vor avea purtare nepătată.

Recerinţe speciale

§ 2.

Pentru depunerea jurământului în serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoarei, se mai cere încă în special:

[8] *Concede, conced,* vb. (tr.) a ceda un drept, un privilegiu; a îngădui, a încuviinţa, a fi de acord, cf. *Noul dicţionar...*, p. 277.
[9] *Datorinţă, datorinţe* f. (înv.) obligaţie morală; îndatorire, cf. *Noul dicţionar...*, p. 335.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

a) ca să fie făcut cu succes bun examenul prescris în privința persoanelor subsidiare pentru păduri, apărare şi trebile tehnice sau

b) să fie împlinită etatea de 20 de ani.

Motive de eschidere[10]

§ 3.

La depunerea jurământului pentru împlinirea datorințelor împreunate cu serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoriei nu se vor lua fără dezlegare specială din partea directorului politic al țării, care nu se va concede, decât în cazuri demne de considerațiune, persoanele care pentru o crimă ori pentru un alt delict ori călcare comisă prin violență pe față în contra altor persoane, mai departe care pentru un delict ori călcare purcesă din pofta de câştig ori comise în contra moralității publice, vor fi fost achitate numai din cauza însuficienții de probă şi în sfârşit nu se vor admite persoanele care pentru o altă călcare a legii se vor fi pedepsit cu arest cel puțin şase luni.

§ 4.

Admiterea la depunerea jurământului se va putea refuza din cauza defectelor puterii minții spre a putea observa şi ține bine lucrul în memorie, mai departe din cauza aplicării spre beție, spre joc, spre bătăi şi excese şi în sfârşit din cauza suspiciunii de corupere şi contrabandă şi în decomun din cauza altor defecte fizice şi morale, prin care după părerea dregătoriilor devine cineva neapt ori cu totul necapace spre a îndeplini serviciul de supraveghere a pădurilor şi vânătoriei cu drept de persoană oficială şi de custodie civilă.

§ 5.

În cazul când vor intra motivele de eschidere determinate în § 3 persoanele care vor fi depus jurământul pentru serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoriei, vor pierde în puterea legii drepturile de persoane oficiale şi de custodie civilă câştigate prin depunerea jurământului.

De altcum pe baza dispoziținunilor § 4 se poate decreta pedeapsa acestor drepturi în cazul când vor proveni defecte fizice şi morale.

§ 6.

Subordonatele diregătorii politice, care sunt destinate în privința luării jurământului pentru serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoriei, sunt destinate atât pentru deciderea în privința admiterii la depunerea jurământului precum şi în privința pierderii drepturilor (§ 5) câştigate prin acest jurământ.

[10] *Eschide, eschid*, vb. III, tranz. A înlătura, a da afară, a elimina, a îndepărta. Folosit şi ca reflexiv reciproc: a (se) respinge ca fiind incompatibile, contrare. Din lat. *excludere*.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

În contra acestei sentințe e permis recursul după dispozițiile § 77 al *Legii silvice*.

§ 7.

Celui ce va depune jurământul pentru serviciul de apărare a pădurilor şi a vânătoriei i se va da adeverință în scris despre aceasta, care va servi pentru legitimare.

§ 8.

Subordonatele dregătorii politice vor purta cu exactitate registre şi le vor ține totdeauna în evidență în privința tuturor persoanelor care se află în cercul lor şi care au depus jurământul pentru serviciul de apărare a pădurilor şi vânătoriei.

Dătătorii de serviciu ori substituții lor sunt obligați ca cel mult în răstimp de şase luni să facă cunoscut diregătoriei politice orice schimbare în statutul persoanelor de serviciu care au depus jurământul pentru serviciul de apărare a pădurilor, fiindcă la din contră se vor pedepsi cu pedepse în bani de la 2 până la 10 fl.

Normele referitoare la biletele de vânat

Legea din 2 mai 1886
„Foaia legilor provinciale" Nr. 22
valabilă pentru Bucovina, prin care se introduc bilete de vânat

§ 1.

Exercitarea vânatului în Ducatul Bucovinei depinde de posesiunea unui bilet de vânat, făcut după modelul alăturat la această lege.

§ 2.

Biletul de vânat are valoare pe întreg anul de vânat, de la 1 aprilie până la 31 martie, şi numai pentru persoana pe al cărei nume este făcut.

§ 3.

Cu eliberarea biletului de vânat este îndreptățită diregătoria politică de I. instanță, în al cărei ținut se află cel ce cere biletul şi diregătoriile amintite pot da bilete de vânat şi la străini, adică la persoane ce nu sunt cu locuința în Bucovina.

§ 4.

Posesorul biletului de vânat are să-l poarte la vânătoare totdeauna cu sine şi cerând organele de siguranță, are să-l arate.

§ 5.

Biletul de vânat nu dă drept să vâneze cineva fără voia celui ce are dreptul de vânat într-un teritoriu anumit.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

§ 6.

Biletul de vânat se dă după ce a plătit respectivul mai înainte o taxă de 5 fl. v. a. pentru un an de vânat.

Personalul de vânătoare şi de paza pădurilor care au depus jurământul, este scutit de plata acestei taxe pe cât timp se află în posturile respective.

§ 7.

Bilet de vânat nu are să se elibereze:

a) celor bolnavi de minte şi celor cunoscuți ca beții;
b) celor minoreni sub 20 de ani, rezervându-se diregătoriei dreptul să facă în unele cazuri cu aceştia escepțiuni la cererea părinților sau a epitropilor lor;
c) persoanelor care nu dau destulă chezăşie că ştiu a umbla cu arme de foc;
d) tuturor acelora care din cauza sărăciei lor se hrănesc din fonduri publice comunale sau din alte institute de binefacere;
e) lucrătorilor cu săptămâna sau cu ziua;
f) tuturor celor care nu pot documenta că au paşaport pentru arme de foc sau vreun certificat egal cu acesta, afară de cazurile când este vorba de vânat fără arme de foc;
g) în timp de 10 ani după decursul timpului de pedeapsă acelora care s-au aflat vinovați de o crimă contra sigurității persoanei sau averii; în timp de 5 ani acelora care, după § 335 al *Legii penale,* s-au aflat vinovați de un delict sau de o contravenție contra sigurităței vieței, umblând fără precauțiune cu arme de foc sau de contravențiune de furt, de participare la furt, de delapidare sau înşelăciune şi
h) pe timp de trei ani acelora care au fost pedepsiți pentru abuz făcut cu biletul de vânat sau pentru contravențiunea legii de cruțat sălbătăcimea.

§ 8.

Biletele de vânat se pot refuza calfelor de meserie, servitorilor şi persoanelor de aceeaşi categorie.

§ 9.

De se arată la o persoană prevăzută cu bilet de vânat un motiv pentru care să fi fost să i se refuze biletul sau de se constată mai în urmă un astfel de motiv, atunci are să se retragă pe loc biletul de vânat. În acest caz, persoana respectivă nu are drept să ceară întoarcerea taxei pentru biletul de vânat.

§ 10.

De la dispozițiile de mai sus pentru biletele de vânat şi taxele pentru ele sunt scutiți cei ce iau parte la vânătorii cu hăituit, făcute din partea dregătoriilor politice spre a omorî fiare răpitoare.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

§ 11.

A priveghea dispoziţiile acestei legi şi a arăta contravenţiile ei sunt îndatoraţi gendarmeria c. r., organele de siguranţă comunală jurate şi personalul de vânătoare jurat şi paza pădurilor jurată.

§ 12.

De pedeapsă de 5 fl. până la 20 fl., în caz de repetare până la 50 fl. se face vinovat:

1. cine vânează înainte de a avea bilet de vânat;
2. cine ia la vânat un oaspete care nu şi-a scos bilet de vânat;
3. cine la vânătoare nu poartă la sine biletul de vânat sau vânează cu bilet expirat (învechit);
4. cine dă biletul său de vânat altei persoane ca să vâneze sau vânează cu bilet străin;
5. cine refuză persoanelor numite în § 11 de a le arăta biletul de vânat şi arătându-se neorânduieli, de a li-l preda.

În caz că pedeapsa nu s-ar putea scoate, se va preface în închisoare, şi adică tot pentru 5 fl. o zi de închisoare.

§ 13.

Taxa ce se plăteşte pentru bilete de vânat, precum şi banii de pedeapsă curg în fondul pentru cultura ţării.

§ 14.

A cerceta şi a pedepsi pentru contravenţiunea acestei legi este îndreptăţită acea diregătorie politică de instanţa I., în al cărei teritoriu s-a făcut fapta penală.

§ 15.

Despre recursuri contra dispoziţiunilor date după această lege, decide guvernul i. r. al ţării şi despre recursuri ulterioare instanţa ministerială i. r. Contra duor sentinţe conforme nu mai este ertat recursul.

§ 16.

Culpabilitatea pentru contravenţiunile înşirate în această lege se învecheşte până la 3 luni de când s-a făcut contravenţiunea, dacă de atuncia contravenientul nu s-a tras la răspundere.

§ 17.

Această lege întră în vigoare la 30 de zile după ce va fi fost publicată în „Foaia legilor şi ordinaţiunilor ţării”.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

§ 18.

Miniştrii mei de Interne şi de Agricultură sunt însărcinaţi cu executarea acestei legi.

Formular la § 1.

Loc pentru timbru Nr. .....

Bilet de vânat
valabil pentru Ducatul Bucovinei.

Pentru domnul.....
cu locuinţa în .....
Valabil de la 1 aprilie.....până la 31 martie.....
.....la.....
Taxa de 5 fl. v. a. s-a plătit.

(Sigiliul oficiului).

§ 1 al Legii din.....
despre timpul cruţării sălbătăciunii sună precum urmează:

Timpul de cruţare pentru sălbătăciuni

Legea din 1 iunie 1886
cu vigoare pentru Ducatul Bucovinei, prin care se schimbă unele dispoziţiuni ale *Legii* din 20 decembrie 1874 despre timpul cruţării de sălbătăciuni, ,,Foaia legilor şi ordinelor" din 10 ianuarie 1875, bucata II. Nr. 4.

§ 1.

Paragraful 1 al *Legii* ţării din 20 decembrie 1874, F. l. şi ord. Prov. din 10 ianuarie 1875, bucata II, Nr. 4, în formularea sa de acuma are să iasă din vigoare şi în viitor are să sune:

Următoarele soiuri de sălbătăciune nu este iertat, în timpurile mai jos arătate, nici a le vâna nici a le prinde nici a le ucide:

1. Cerbul bărbătesc – de la 15 octombrie până la 15 iulie.
2. Cerboaica şi viţeaua de cerb – anul întreg.
3. Viţelul de cerb (partea bărbătească) – de când este fătat până la 15 iulie a anului următor.
4. Căpriorul – de la 15 ianuarie până la 15 iunie.
5. Căprioara (capra sălbatică) şi iedul ei – anul întreg.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

6. Edul de căprioară (caprii sălbatice) – de când este fătat până la 15 iunie a anului următor.
7. Iepurele – de la 15 ianuarie până la 15 septembrie.
8. Cucoşul sălbatic – anul întreg.
9. Găina sălbatică – anul întreg.
10. Cucoşul de pădure (cucoşul sălbatic mic sau gotcanul mic) – de la 15 iulie până la sfârşitul lui septembrie.
11. Găina de pădure sau gotca de pădure – anul întreg.
12. Găinuşa sau găinuşa roşie sau irunca – de la 1 februarie până la 1 septembrie.
13. Păturnichea – de la 1 noiembrie până la sfârşitul lui august.
14. Rața sălbatică, sitarul de baltă, becaciul, sitarul de priloage şi becasinul – de la 1 martie până la sfârşitul lui iulie.
15. Sitarul de pădure – de la 1 martie până la 15 septembrie.
16. Prepelița – de la 1 aprilie până la 1 septembrie.
17. Dropia – de la 1 aprilie până la sfârşitul lui iulie.

§ 2.

Această lege intă în vigoare cu ziua publicării.

§ 3.

Ministrul meu de Agricultură şi ministrul meu de Interne sunt însărcinați cu executarea acestei legi.

Legea din 20 decembrie 1874
„Foaia legilor provinciale” Nr. 4

§ 1.

(Contextul acestui paragraf s-a modificat conform *Legii* din 1 iunie 1886, F. l. prov. Nr. 25 şi conform *Legii* următoare, din 6 februarie 1891, F. l. prov. Nr. 6).

§ 2.

Interzisă este prinderea sălbătăcimii enumerate în § 1 în laţuri, capcane ş. a., precum şi nimicirea ouălor şi luarea sălbătăcimii tinere din laţuri. Excepție face strângerea ouălor spre a le cloci prin soiuri de găini, precum şi prinderea sălbătăcimii, însă numai prin cel ce are dreptul de vânat sau prin personalul pus de el.

§ 3.

Pentru locuri şi districte anumite şi prin un timp anumit, poate guvernul i. r. al ţării ordona o împuținare a sălbătăcimii şi prin timpul cruțării, dacă prin înmulțire peste măsură a devenit dăunoasă culturei.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Dacă s-a împuşcat sălbătăcimea într-un astfel de caz excepţional, vânzătorul are să se legitimeze printr-un certificat de la diregătoria politică districtuală, că are drept de a vinde, în cazul contrar e de supus dispoziţiunilor din § 5.

§ 4.

Călcarea §§ 1 şi 2, respectiv 3 se pedepseşte cu o pedeapsă în bani de la 5 până la 25 fl., care se poate sui până la 50 fl. dacă prin împuşcarea unei mulţimi mai mari de sălbătăcime sau prin repeţire s-a făcut daună însemnată mulţimei normale a sălbătăcimii.

§ 5.

Cine după un termen de 14 zile după începerea timpului cruţării, prin acest timp, poartă de vânzare sălbătăcime al cărei vânat este interzis în acel timp, fie în exemplare întregi sau tăiată în bucăţi, însă încă nepreparată spre mâncare sau o expune în bolte sau pe pieţe sau în oarecare alt mod spre vânzare sau cine mijloceşte vânzarea, cade, pe lângă confiscarea sălbătăcimii, în pedepsele de bani enumerate în § 3. Aceleaşi dispoziţiuni penale se aplică la vinderea acelei sălbătăcimi care de loc nu e permis a o ucide sau prinde, precum şi a ouălor şi a puilor de păsări sălbatice.

§ 6.

Aceia care prin timpul cruţării vând sălbătăcime ce e dintr-un ţinut unde această lege nu e valabilă sau mijlocesc vinderea ei, au să se legitimeze deajuns despre originea acestei sălbătăcimi şi, în caz că sălbătăcimea se trage pe lângă aceasta, printr-un certificat al diregătoriei politice districtuale că sălbătăcimea nu este împuşcată contra legii.

În caz contrar, se aplică şi la aceste persoane dispoziţiunile § 5.

§ 7.

Pedepsele în bani ce au să se decreteze după această lege, precum şi banii strânşi din vânzarea sălbătăcimii confiscate după înţelesul acestei legi, vânzare care o face antistele[11] comunei respective prin licitaţiune, curg în fondul săracilor acelor comune unde s-a descoperit călcarea legii. Neputându-se scoate pedeapsa în bani, are să se prefacă în pedeapsă de libertate, şi adică tot pentru câte 5 fl. o zi de arestare.

Dreptul de cercetare şi pedepsire îl au diregătoriile politice.

§ 8.

Ministrul meu de Agricultură şi ministrul meu de Interne sunt însărcinaţi cu executarea acestei legi.

[11] *Antist, antişti; antiste*, s. m. În Bucovina istorică, folosit mai mult cu forma de singular, primar; cel care stă înainte, în frunte, sinonim cu vornic.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Legea din 6 februarie 1891
„Foaia legilor provinciale” Nr. 6

§ 1.

Paragraful 1 al *Legii* ţării din 1 iunie 1886, „Foaia legilor şi ordinelor provinciale” 1886, XVIII, Nr. 25, despre timpul cruţării sălbătăcimii, în formularea sa de acuma are să iasă din vigoare şi în viitor are să sune:

Următoarele soiuri de sălbătăcime în timpurile mai jos arătate nu este ertat nici a le prinde nici a le ucide:

1. Cerbul bărbătesc – de la 1 noiembrie până la 1 iulie.
2. Căprioara – de la 15 ianuarie până la 1 iulie.
3. Cerboaica precum şi puiul de cerb – tot anul.
4. Iepurele – de la 15 ianuarie până la 15 septembrie.
5. Cucoşul sălbatic (cucoşul de munte sau tătarul) şi cucoşul de pădure – de la 1 iunie la 1 octombrie.
6. Găina sălbatică (găina de munte sau tătara) şi găina de pădure – tot anul.
7. Găinuşa – de la 15 ianuarie până la 15 septembrie.
8. Păturnichea – de la 1 decembrie până la 1 septembrie.
9. Rața sălbatică, sitarul de priloage şi becasinul – de la 15 aprilie până la 15 iulie.
10. Sitarul de pădure – de la 15 aprilie până la 15 septembrie.
11. Prepelița – de la 1 aprilie până la 15 august.
12. Dropia – de la 1 aprilie până la 1 august.

§ 2.

Această lege intră în vigoare cu ziua publicării.

§ 3.

Ministrul meu de Agricultură şi ministrul meu de Interne sunt însărcinaţi cu executarea acestei legi.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)

Jagdwesen und -recht in der Bukowina (1786–1900) (II)

(*Zusammenfassung*)

In zweiten Teil der Studie werden die im Text zitierten Dokumente – kaiserliche Patente, Gesetze, Ministerialerlässe – präsentiert. Sie beziehen sich auf: Jagdrecht, Verpachtung des Jagdrechtes, Jagdpersonal und -waffen, Wildschützenordnung und die genehmigte Jagdperiode.

Die Quelle der obengenannten Dokumente ist der Sammelband von Eugen Simiginowicz, *Manualul Administraţiunii comunale pentru Ducatul Bucovinei pentru uzul membrilor reprezentanţelor comunale şi al secretarilor comunali* („Handbuch der Gemeindeverwaltung für das Herzogtum Bukowina zum Gebrauche der Gemeindevertretungsmitglieder und der Gemeindesekretäre"), Czernowitz, Verlag der Bukowinaer Landesausschusses, 1902.

BDD-A32550 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 01:54:07 UTC)